

Valstybin duomen apsaugos inspekcija paskelb rekomendacijas dl asmens duomen apsaugos aspekt, teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu

Valstybin duomen apsaugos inspekcija (VDAI), reaguodama dl Covid-19 susiklosiusi situacij ir pasikeitus sveikatos priežiros staig paslaug teikimo bd paskelb [rekomendacijas dl asmens duomen tvarkymo ir apsaugos aspekt, teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu](#) (toliau - rekomendacija, (-os)). Manytina, kad šios VDAI rekomendacijos gali bti aktualios ne tik sveikatos priežiros staigoms, bet ir kitoms paslaug sektoriaus monms, susidurianioms su btinybe nustatyti asmen tapatyb nuotoliniu bdu bei teikianioms paslaugas telefonu.

Duomen tvarkymo pagrindas teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu nesikeiia

Kaip savo rekomendacijoje pažymi VDAI, teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu, asmens duomen teisto tvarkymo slygos yra tokios paios, kaip teikiant šias paslaugas prastu bdu, t. y. pacientui sveikatos priežiros specialisto konsultacij (apžir) atvykus fiziškai.

Paprastai sveikatos priežiros staig atliekamas duomen tvarkymas remiantis Bendrojo duomen apsaugos reglamento (toliau – BDAR):

- 6 straipsnio 1 dalies a (gavus sutikim)
- 6 straipsnio 1 dalies b (siekiant vykdyti sutart)
- 6 straipsnio 1 dalies c punktais (siekiant vykdyti teisin prievol)
- ir 9 straipsnio 2 dalies a (gavus sutikim)
- 9 straipsnio 2 dalies h (profilaktinis arba darbo medicinos tikslais, siekiant vertinti darbuotojo darbingum)
- 9 straipsnio 2 dalies punktas (dl viešojo intereso priežasi visuomens sveikatos srityje)

Kokius aspektus duomen apsaugos srityje reikia vertinti teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu?

Nors duomen tvarkymo teistumo slygos nesikeiia, remiantis VDAI rekomendacijomis sveikatos priežiros paslaugas teikianios staigos turt vertinti kitus susijusius aspektus:

- *duomen tvarkymo apimt*, t.y., kokie papildomi asmens duomenys bt tvarkomi teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu, pavyzdžiui, unikals kodai, prisijungimo vardai, vaizdo duomenys, kiti duomenys, ir vertinti ši asmens duomen tvarkymo btinum (proporcingum);

- *duomen tvarkymo priemoni saugum*, t.y., kokiomis priemonėmis būtų teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos ir vertinti ši priemoni saugum (atsižvelgiant tiek BDAR 25 straipsnio, tiek BDAR 32 straipsnio reikalavimus), taip pat vertinti, kaip būtų identifikuojamas besikreipiantis asmuo, siekiant užtikrinti sveikatos priežiūros staigos tvarkom asmens duomen saugum;
- *informacijos pateikimo būd*, t.y., kokių būdų ir koki pateikti informacij pacientams ir sveikatos priežiūros specialistams apie naudojimisi pasirinktomis priemonėmis (pavyzdžiui, ar būtų perduoti vaizd, kaip vaizdo duomen perdavim išjungti (deaktyvuoti), apie pasikeitus asmens duomen tvarkym (pavyzdžiui, papildomai tvarkomus asmens duomenis, į tvarkymo būtinumą, termin, galimus gavimus) ir t. t.

Tapatybs nustatymo būdai teikiant sveikatos priežiūros paslaugas - kuris tinkamiausias?

Vadovaujantis VDAI rekomendacijomis geriausia pasirinkti kelis tapatybs identifikavimo būdus, priklausomai nuo konkretaus paciento ar sveikatos paslaug pobūdžio. Kuo didesnis pasekms pacientui gali kilti dėl jo netinkamo identifikavimo, tuo griežtesni tapatybs nustatymo būdai turi būti pasirenkami. Prieš pradėdant naudoti vien ar kit tapatybs nustatymo būd reikalinga atlikti poveikio duomen apsaugai vertinimą (BDAR 35 straipsnis), nuo kurio rezultato priklauso, ar nuotolini sveikatos priežiūros paslaug teikimas tokiu būdu būtų suderinamas su BDAR.

Populiariausi tapatybs identifikavimo būdai ir VDAI žvalgos:

- ***pagal asmens kod*** - VDAI skeptiškai vertina tokio identifikavimo būd, remdasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, kuri konstatuoja, kad kai iš asmens duomen visumos galima vienareikšmiškai identifiкуoti asmenį, tam naudoti asmens kod nėra būtinas. Kadangi asmens kodas, VDAI nuomone, nėra pakankamai patikimas būdas tapatybei nustatyti silytina tokio būdo nesirinkti.
- ***pagal sveikatos priežiūros staigos suteiktą unikalų kod*** - kiekvienam asmeniui individualiai suteiktas kodas būtų konfidencialus ir skirtas tik pačiam asmeniui. Sveikatos priežiūros staiga būtų vertinti, kokiomis organizacinėmis ir techninėmis saugumo priemonėmis užtikrinti šio kodo apsaugą, pavyzdžiui, kaip kodas būtų sudaromas, kokiais būdais suteikiamas (tinkamai identifikavus asmenį), kaip dažnai būtų atnaujinami.
- ***pagal asmenį identifiкуojančius klausimus*** - VDAI ragina staigas naudotis bent šiuo būdu. Rekomenduojama klausimus pasirinkti atsižvelgiant į sveikatos priežiūros staigos teikiamas paslaugas, paciento savybes (amžius, poreikius, kt.), nuotolinio sveikatos paslaugų teikimo metu tvarkomų asmens duomenų apimtį, jautrumą ir kt. VDAI atkreipia dėmesį, kad tais atvejais, jei naudojant šį tapatybs nustatymo būdą, asmuo būtų nurodyti tik savo vardą, pavardę ir asmens kodą, tai nebūtų laikoma pakankamu asmens identifiкуavimu.
- ***pagal telefono ryšio numerą*** - tai neturėtų būti vienintelis būdas (o naudojama, pvz., su asmenį identifiкуojančiais klausimais) ir būtų sitikinama jo patikimumu.
- ***pagal vienkartinį prisijungimo kodą (nuorodą)*** - tais atvejais, kai sveikatos priežiūros paslaugą siekiama teikti naudojantis mobiliosiomis programomis, programine ranga ar kitokiais rankiais, skaitant ir turiniais vaizdo duomenimis, dokumentų perdavimu, susirašijimo funkcionalumus.
- ***mobiliųjų parašų*** - gana ribotas panaudojimas, nes ne visi asmenys tokį turi.

Ar teikiant sveikatos priežiūros paslaugas telefonu, pokalbis gali būti rašomas?

VDAI pabrėžia, kad vien ta aplinkybė, kad paslaugos teikiamos telefonu, savaime nereiškia, kad toks pokalbis būtų rašomas. Pastebėtina, kad sveikatos priežiūros paslaugų teikimo metu vertinami jautrūs paciento asmens duomenys, susiję su jo sveikata, todėl įrašymas ir tolimesnis tvarkymas (pavyzdžiui, saugojimas) gali kelti nepagrįstą riziką pacientui, kaip duomenų subjekto, teisms ir laisvėms. Aptariamam atveju pokalbių rašymas, net ir asmeniui sutikus, paprastai būtų laikomas nesuderinamu su BDAR tvirtintu duomenų kiekio mažinimo principu.

Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo nuotoliniu būdu tvarkos nustatymas ir dokumentavimas

Reikalinga vertinti poreikį atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimą dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo nuotoliniu būdu. Jeigu atlikus poveikio duomenų apsaugai vertinimą būtų nustatyta, kad tvarkant asmens duomenis kiltų didelis pavojus, jei sveikatos priežiūros staiga nesiimtų priemonių pavojui sumažinti, ji turi kreiptis į VDAI išankstinę konsultaciją (BDAR 36 str.).

Sveikatos priežiūros staiga būtų dokumentuoti nuotolinio sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarką, aptariant:

- Sveikatos priežiūros darbuotojų pareigas;
- Nuotolinio sveikatos priežiūros paslaugų teikimo priemones ir naudojamą įrangą;
- Pacientų registravimo sveikatos priežiūros paslaugų teikimui nuotoliniu būdu tvarką ir atsakingus asmenis;
- Pacientų ar jų teisėtų atstovų tapatybs nustatymo būdus ir tvarką;
- Nuotolinio sveikatos priežiūros paslaugų teikimo metu surinktos informacijos fiksavimo apimtį ir tvarką;
- Sveikatos priežiūros specialisto papildomus veiksmus (registravimo pas kitą specialistą, vaistinių preparatų ar kitų medicininių priemonių skyrimo, tolimesnį paciento stebėsenos vykdymą) tvarką;
- Pacientų ir duomenų subjektų teises;
- Ir kitus aktualius aspektus.

Asmens duomenų tvarkymo dokumentacijos atnaujinimas dėl sveikatos priežiūros staigios darbo organizavimo pokyčių

VDAI atkreipia dėmesį, kad jeigu dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo nuotoliniu būdu pasikeičia tvarkomų asmens duomenų apimtis, naudojamos priemonės (skaitant saugumo priemones), atsakingi asmenys ir pan., todėl taip pat būtų reikalinga atnaujinti sveikatos priežiūros staigos susijusių vidinių dokumentų, tokių kaip asmens duomenų tvarkymo taisyklės, privatumo pranešimai, duomenų tvarkymo veiklos rašai ir pan.

k atkreipti dmes jeigu sveikatos priežiūros paslaugoms teikti naudojami susirašijimo, vaizdo perdavimo rankiai ar kita programin ranga?

Organizuojant sveikatos priežiūros staig darb nuotoliniu bdu ir renkantis tam priemones VDAI rekomenduoja atkreipti dmes :

- rankio ar programins rangos naudojimo taisykles (angl. terms & conditions), privatumo politik (angl. privacy policy) ir kitus dokumentus (nurodanius naudojamas saugumo priemones, pavyzdžiui, duomen šifravim, diegtus saugumo sertifikatus ir j atnaujinimo dat),
- galimyb gyvendinti duomen subjekt teises,
- duomen tvarkytoj pasitelkimo galimyb,
- ar pasirinkta priemon renka slapukus ir jei taip kokius,
- ar pasirinktos priemon sudaro slygas dalintis dokumentais su sveikatos duomenimis.

VDAI pabržia, kad sveikatos priežiūros specialistai neturt naudoti asmenini mobilij rengini (telefon, kompiuteri, planšetini kompiuteri) jungiantis prie programins rangos, ranki ar bendravimo platform, taip pat naudoti šiose platformose sukurt asmenini paskyr.

Doctype	plain-confluence-page
---------	-----------------------

Nuorodos

<https://vdai.lrv.lt/uploads/vdai/documents/files/Pacientu%20konsultavimas%20nuotoliniu%20budu%202020-05-19.pdf>

Blog: Valstybin duomen apsaugos inspekcija paskelb rekomendacijas dl asmens duomen apsaugos aspekt, teikiant sveikatos priežiūros paslaugas nuotoliniu bdu